

Årsrapport 2025

Nationalt Kompetence- center for Substitutions- og Abstinensbehandling

Januar 2026

Indholdsfortegnelse

Indledning og baggrund.....	2
1 Projektleder og organisatoriske forhold	3
2 De fem overordnede indsatsområder i NKSA.....	4
2.2 Substitutionslinjen – en national rådgivningsfunktion i regi af NKSA	4
2.3 Dataindsamling	5
2.4 Efteruddannelse og netværk	5
3 Særsomt informationsindsats vedr. abstinensbehandling målrettet frontlinjepersonale	7
4 Foreløbige planer og milepæle for 2026.....	8

Version: 1
Udformet af: Andreas Brønden og Solveig Forberg
Senest opdateret: 27. januar 2026

Indledning og baggrund

Denne årsrapport for 2025 giver et overblik over etableringen og det indledende arbejde i Nationalt Kompetencecenter for Substitutions- og Abstinensbehandling (NKSA).

Centeret er etableret med afsæt i en bevilling fra Sundhedsstyrelsen (SST) og forankret på Klinisk Farmakologisk Afdeling, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital. Etableringen bygger på den godkendte ansøgning af 10. september 2025, hvori formål, organisering og indsatsområder for NKSA er beskrevet.

Formålet med årsrapporten er at redegøre for fremdrift i opstartsfasen, herunder organisatoriske forhold, igangsatte aktiviteter og planlagte indsatser, samt at skabe gennemsigtighed i centerets arbejde over for SST og øvrige samarbejdspartnere.

1 Projektleder og organisatoriske forhold

I rapporteringsåret er der gennemført rekruttering af en dedikeret projektleder til Nationalt Kompetencecenter for Substitutions- og Abstinensbehandling (NKSA) i form af Solveig Forberg, der er tiltrådt primo januar 2026. Ansættelsen af en fast projektleder vurderes som en central forudsætning for den videre konsolidering og udvikling af NKSA. Frem til starten af 2026 har funktionen været varetaget af fungerende projektleder Andreas Brønden.

Siden puljeudmøntningen er der foretaget enkelte justeringer af organisationsdiagrammet, hvilket bl.a. inkluderer repræsentation fra Danske Regioner i det overordnede Forum for NKSA og tilføjelse af Lærke Knud Damgaard fra Rusmiddelcenter Aarhus til den Faglige Supportgruppe. Der henvises til bilag 1 for oversigt over aktuel organisationsstatus.

På de indledende møder i projektstyregruppen i november og december 2025 er det besluttet, at personer med formel tilknytning til NKSA skal udfylde habilitetserklæring mhp. vurdering af evt. personlige interesser i relation til centrets arbejdsområder. Habilitetserklæringen skal afgives af medlemmer af projektstyregruppen og øvrige medlemmer af arbejdsgrupper inden for et eller flere af centrets opgaveområder samt personer med lønnet ansættelse eller øvrig økonomisk honorering fra NKSA.

2 De fem overordnede indsatsområder i NKSA

Arbejdet inden for de forskellige indsatsområder i NKSA er organiseret i fem arbejdsgrupper, der tilsammen dækker centerets opdrag. Opgaveområdet "Kommunikation" er tænkt som et tværgående element ift. centerets øvrige arbejde, og det primære fokus i denne søjle vil blive at sikre løbende kommunikation omkring centerets arbejde til både eksterne og interne parter.

Der er udpeget en tovholder for hver af de fem arbejdsgrupper, og disse skal sammen med projektlederen sikre overblik, koordinering og fremdrift inden for centerets opgaveområder:

- Rådgivning: Christian Tjagvad
- Efteruddannelse: Thomas Fuglsang
- Dataindsamling: Birgitte Thylstrup (i samarbejde med Mads Uffe Pedersen)
- Netværk: Nina Brünés
- Kommunikation: Solveig Forberg

Tovholderfunktionen indebærer statusrapportering på de regelmæssige møder i projektstyrgruppen, der vil fungere som beslutningsforum ift. overordnet prioritering af aktiviteter og ressourcetræk inden for de forskellige indsatsområder. Opdateret budget, der er fremsendt til Sundhedsstyrelsen d. 16. december 2025, vil danne ramme for centerets aktiviteter, men med mulighed for løbende tilpasning efter behovsafdækning i arbejdsgrupperne.

Der er afholdt opstartsmøder for Advisory Board og Faglig Supportgruppe i den sidste uge af januar 2026 mhp. orientering omkring NKSA's foreløbige arbejde og afklaring af ønsker og muligheder for fremadrettet inddragelse i centerets opgaver og aktiviteter. Arbejdsgrupperne har i udgangspunktet mulighed for at inddrage medlemmer fra Advisory Board og Faglig Supportgruppe efter aftale og behov.

2.2 Substitutionslinjen – en national rådgivningsfunktion i regi af NKSA

Etableringen af en national rådgivningsfunktion vedrørende substitutionsbehandling har været en central del af det indledende arbejde i NKSA. Herunder arbejde med instruksmateriale til anvendelse i rådgivningen med inspiration fra de eksisterende setup i Giftlinjen.

Substitutionslinjen er opstartet pr. 5. januar 2026 og vil være tilgængelig på telefon 38 69 90 90 på hverdage i tidsrummet kl. 8.00–15.30. Denne telefoniske rådgivningsfunktion er for sundhedsprofessionelle i hele Danmark, og har til formål at yde individualspecifik rådgiv-

ning omkring substitutionsbehandling ved afhængighed af opioider. Der er udsendt informationsskriv vedr. Substitutionslinjen til alle landets misbrugsbehandlingscentre, hospitaler og fængsler. Information til almen praksis er undervejs i samarbejde med Dansk Selskab for Almen Medicin og de regionale KAP-enheder (Kvalitet i Almen Praksis).

Substitutionslinjen er bemannet af læger med indgående erfaring inden for substitutionsbehandling. Tre af ugens hverdage dækkes rådgivningsfunktionen af to læger med deltidsansættelse direkte i regi af NKSA under Klinisk Farmakologisk Afd., Bispebjerg og Frederiksberg Hospital. For de resterende to dage er der indgået samarbejdsaftaler med Rusmiddelcenter Aarhus og Center for Rusmiddelbehandling København om dækning af funktionen ved dedikerede læger fra disse centre.

De funktionsbærende læger i Substitutionslinjen mødes regelmæssigt (initialt ugentligt) til opsamlingsmøder med gennemgang af indkomne henvendelser mhp. kvalitetssikring af ensartning af rådgivningen.

2.3 Dataindsamling

Denne arbejdsgruppe har i opstartsfasen haft fokus på afdækning af mulighederne for en mere systematisk videns- og kvalitetsopfølgning på området for substitutionsbehandling, herunder anvendelse af eksisterende datakilder i hospitalsregi samt potentialet ved udvikling af en national klinisk kvalitetsdatabase. Der er afholdt indledende møde med Sundhedsstyrelsen og relevante fagpersoner (bl.a. professor Jón Þór Trærup Andersen, Klinisk Farmakologisk Afd., Bispebjerg og Frederiksberg Hospital), hvor der bl.a. blev diskuteret muligheder og centrale opmærksomhedspunkter ifm. oprettelse af kvalitetsdatabase. Herunder involvering af andre databaser (fx Landspatientregistret), betydningen af den fremtidige sammenlægning af somatik og psykiatri, format af dataindsamling ifm. praktisk implementering samt kortlægning af lokale registreringssystemer og afgrænsning mellem NKSA og øvrige aktører.

Der er planlagt opfølgende møde i februar 2026, hvor det bl.a. skal drøftes, hvordan data fra Center for Rusmiddelforskningens MapPlan kan indgå i NKSA's vidensindsamling for kommunale rusmiddelcentre, inkl. opfølgning på unge med opioidbrug indskrevet i rusmiddelbehandling. Handleplan med nedslagspunkter for det videre arbejde inden for dette indsatsområde vil blive præsenteret for projektstyregruppen til næstkommende møde.

2.4 Efteruddannelse og netværk

Projektleder Solveig Forberg har været i kontakt med tovholderne for disse to indsatsområder, og der er planlagt indledende møder i disse arbejdsgrupper forud for det tredje møde i projektstyregruppen medio februar 2026.

Udover tovholderne har begge arbejdsgrupper allerede nu yderligere 3-4 personer fra projektstyregruppen med som medlemmer, og der kan suppleres op med andre aktører fra fx Advisory Board og Faglig Supportgruppe efter behov og relevans.

3 Særskilt informationsindsats vedr. abstinensbehandling målrettet frontlinjepersonale

Som led i Regeringens værdighedsreform fra maj 2025 er der afsat en ekstrabevilling på 0,5 mio. kr. til en indsats målrettet frontlinjepersonale i relation til håndtering af akutte abstinensstilstande.

Projektstyrgruppen har på møder i november og december 2025 drøftet rammerne for indsatsen, og det er besluttet at arbejde videre med indsatsen ud en projektbeskrivelse med følgende indholdselementer (godkendt af Sundhedsstyrelsen)

- Udarbejdelse skriftligt produkt (fx indstiksfolder til Ugeskrift for Læger) med generel vejledning omkring diagnostisk afklaring og behandlingsmæssig tilgang hos patienter med (opioid)abstinenser eller mistanke om dette
- Oprettelse af hjemmeside i regi af NKSA med indhold i form af bl.a. relevante vejledninger vedr. abstinensbehandling

Informationsindsatsen vil mest oplagt falde ind under arbejdsgruppen med fokus på efteruddannelse, og denne vil i løbet af 1. halvår 2026 afdække behov og ønsker fra frontlinjepersonalet til informationsindsatsen (bl.a. via Advisory board og Faglig Supportgruppe i NKSA).

Hjemmeside forventes lanceret og skriftligt produkt udarbejdet og distribueret i løbet af 2026.

4 Foreløbige planer og milepæle for 2026

Med udgangspunkt i de indledende drøftelser i projektstyregruppen og det opdaterede budget fremsendt til Sundhedsstyrelsen d. 16. december 2025 er der identificeret følgende foreløbige milepæle for 2026

- Konsolidering af rådgivningsfunktionen i Substitutionslinjen samt afklaring af snitflader mellem denne og den kommende døgnrådgivning for abstinensbehandling i relation til puljeudmøntning under Værdighedsreformen
- Videreudvikling af arbejdsgrupperne inden for de fem indsatsområder med fokus på afdækning af behov i de kliniske miljøer samt konkretisering og iværksættelse af aktiviteter efter beslutning i projektstyregruppen. Herunder
 - Udvikling af hjemmeside og strategi for kommunikation
 - Afklaring og evt. igangsættelse af arbejde med klinisk kvalitetsdatabase
 - Gennemførelse af efteruddannelsesaktiviteter og kompetenceløft målrettet fagprofessionelle
 - Afholdelse af netværksaktiviteter, herunder temadage og webinarer
 - Fortsat samarbejde med Sundhedsstyrelsen om vejledninger og behandlingsanbefalinger

**Bispebjerg og Frederiksberg
Hospital**

**Bispebjerg og
Frederiksberg Hospital**